

קוֹנְטֵרַס

שְׁלוֹם בְּאֵהֶלְךָ

יִרְבֶּה לְדַבֵּר מִמַּעַלֶּת הַשְּׁלוֹם הַצָּרִיךְ לְשֵׁרוֹת בְּבֵית הָאִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי וְשִׁיחָהּ שְׁלוֹם בְּאֵהֶלוֹ תָּמִיד, שֶׁהוּא שְׁלוֹם-בֵּית,
וַיִּגְלֶה עֲצוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת, אֵיךְ לְזַכּוֹת לְזֶה, וְהִתְחַזְּקוֹת
עֲצוּמָה לְמִי שֶׁעָדִין לֹא זָכָה לְזֶה.

*

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֶי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵךְ הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹרֵךְ נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נִתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלָב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמְאֲמָרֵי
תְּכַמִּינֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהֱרַךְ הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁעֲנִין שְׁלוֹם-בַּיִת אֵינָנו סֶתֶם
אֵיזָה פְּתָגָם אוֹ אֵיזוֹ עֲצָה טוֹבָה, זֶה מַעֲקָר
הַיְהוּדוּת, כִּי הַחֹב שְׁצָנָנו הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְהִתְחַתֵּן וּלְהוֹלִיד בָּנִים, אוֹתוֹ חוֹב הוּא לְכַבֵּד
וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ, וְזֶה יְסוּד גָּדוֹל, כִּי עַקֵּר
הַיְהוּדוּת תְּלוּי בָּזָה, כִּי כְּשֵׁישׁ לְאָדָם שְׁלוֹם-בַּיִת,
אֵזִי יְכוּל לְהִשְׁפִיעַ בְּבֵיתוֹ יְרֵאת שָׁמַיִם, יְכוּל
לְחַנֵּף אֶת יְלָדָיו עַל-פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַיְרָאָה,
וְכֹלֵם מִמְשַׁמְעִים אֵלָיו, לֹא-כֵן כִּשְׁהוּא מִתְנַהֵג
כְּפָרָא אָדָם, וּמְזַלְזֵל בְּאִשְׁתּוֹ, וְאֵין לוֹ שְׁלוֹם-בַּיִת,
עַל-יְדֵי-זֶה גוֹרֵם קְלָקוּלִים לְעֲצָמוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן,
וְנִפְגָּם בְּבְרִיתוֹ, וְכֵן אֵין לוֹ כְּבֹר שׁוֹם הַשְּׁפָעָה
בְּבֵיתוֹ הֵן עַל אִשְׁתּוֹ וְהֵן עַל יְלָדָיו, וְכֹל הַבַּיִת
מִתְפֹּרֵר לְגַמְרֵי.

(אִמְרֵי מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תרט)

קונטרס

שְׁלוֹם בְּאֵהָלָךְ

.א

צָרִיךְ שְׁתַּדְּעוּ – הֵן הַבַּעַל וְהֵן הָאִשָּׁה, אִם אַתֶּם רוֹצִים לַחֲיוֹת חַיִּים מְאֻשְׂרִים, וְלִהְפֹךְ אֶת בֵּיתְכֶם לְגֶן-עֵדֶן, וְלִהְיוֹת תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעֵלִיזִים וּמְצַלְחִים בְּחַיֵּיכֶם, אֲזִי עֲלִיכֶם לְדַעַת, כִּי הַדְּבָר הֶרְאִשׁוֹן – לְהִשְׁתַּדֵּל לְהַבִּין אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְלִידַע, שְׁלֹכַל אֶחָד מִכֶּם יֵשׁ רְגִשׁוֹת, וְעַל כָּל אֶחָד מִכֶּם לְשָׁמֵר מְאֹד לֹא לְגַעַת בְּרְגִשׁוֹת זֵלְתוֹ, אֲדַרְבֵּה לְהִשְׁתַּדֵּל לְעֹזֵר אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְלֹא לְהִכְאִיב לְרִגְשׁ שְׁלוֹ וְשִׁלְהָ, אֲזִי דִיקָא כְּשֶׁתִּשְׁתַּדְּלוּ בְּזֶה, אֲזִי תִצְלִיחוּ, כִּי זֶה הִיסוּד וְהַעֲקָר הַכִּי גָדוֹל בְּשִׁלּוֹם-בֵּית – לְהַבִּין, שְׂכַשְׁם שְׂאֵתָה רְגִישׁ, כְּמוֹ-כֵן אֲשֶׁתְךָ רְגִישָׁה, וְכְמוֹ שְׂאֵת רְגִישָׁה, כְּמוֹ-כֵן בְּעֵלְךָ רְגִישׁ,

וַיֵּשׁ דְּבָרִים שְׁבִנְקֵל יְכוּלִים לְהִכָּאִיב לָךְ אוֹ לָהּ, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִזָּהֵר בְּדְבָרִים אֵלּוּ עַד מְאֹד — לֹא לְהִכָּאִיב לְרַגְשׁוֹת זְלָתוֹ, אֶלֶּא לְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, וְאִזּוּ דִּיקָא תְּצַלִּיחוּ שְׁנֵיכֶם בְּחַיִּיכֶם, וּבִיתְכֶם יִהְיֶה בֵּית חֵם, בֵּית-מְנוּחָה וְשְׁלוּוָה, בֵּית-אֲשֶׁר, בֵּית שְׂמִיחָה, וְאִף שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד מִכֶּם טְעֵנוֹת עַל זְלָתוֹ, אֲבָל עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי אִם הֵייתֶם מְשֻׁתְּדָלִים לְהִבִּין, אֲשֶׁר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם יֵשׁ רִגְשׁ פְּנִימִי, וְצְרִיכִים לְשָׁמֵר עָלָיו, וְלֹא לְפַגַּע בּוֹ, אִזּוּ דִּיקָא כְּבָר לֹא הָיוּ אֶצְלְכֶם שׁוֹם מְרִיבוֹת אוֹ וּכְפוּחִים כָּלֵל.

ב.

נִתְחִיל בְּדַגְמָא אַחַת מֵאֵלֵּפֵי דַגְמָאוֹת שְׁיִכוּלִים לְהִבִּיא, וְהִיא — עֲלֵיכֶם לְהִבִּין, שְׁכֵמוֹ שֶׁלְבַעַל יֵשׁ הוֹרִים וּמְשַׁפְּחָה, כְּמוֹ-כֵן לְאִשָּׁה יֵשׁ הוֹרִים וּמְשַׁפְּחָה, וְכֵמוֹ שְׂאֵתָה רוֹצָה שְׂאֵשְׁתָּךְ תְּכַבֵּד אֶת הוֹרֶיךָ וּמְשַׁפְּחָתְךָ, כְּמוֹ-כֵן הִיא רוֹצָה שְׂאֵתָה תְּכַבֵּד אֶת הוֹרֶיךָ וּמְשַׁפְּחָתָה, וְאִף שֵׁישׁ לָךְ אוֹ לָהּ טְעֵנוֹת צוֹדְקוֹת לְמָה הוּא אוֹ הִיא מְזַלְזָלִים בְּהוֹרֵי הַבַּעַל וּבְמְשַׁפְּחָתוֹ, אוֹ בְּהוֹרֵי הָאִשָּׁה וּבְמְשַׁפְּחָתָה, וְאִם אֵתָה תְּסַפֵּר אוֹ הִיא

תִּסְפָּר אֶת כָּל הָרְעוֹת שֶׁעָשׂוּ וְגָרְמוּ הַמְשַׁפְּחָה וְהַהוֹרִים
שָׁלוּ אוֹ שָׁלָה, אֲשֶׁר בְּיָדָי זֶה הִיָּה מְצַדִּיק אֶת הַשְּׂנֵאָה
וְהַדְּבוּר אַחַד עַל זֵלַת הוֹרֵיו וּמְשַׁפְּחָתוֹ, אֵין זֶה מְבַטֵּל
עֲדִין אֶת הַהִרְגָּשׁוֹת שֶׁל הַבְּעַל וְשֶׁל הָאִשָּׁה, כִּי סוּף כָּל
סוּף עִם כָּל הַצָּדֵק, הוֹרֵיו וּמְשַׁפְּחָתוֹ נִשְׁאָרִים הוֹרֵיו
וּמְשַׁפְּחָתוֹ, וְהוֹרֵיהֶם וּמְשַׁפְּחָתָהֶם נִשְׁאָרִים הוֹרֵיהֶם
וּמְשַׁפְּחָתָהֶם, וְהִרְגָּשׁ אֶל הַשָּׂרֵשׁ נִשְׁאָר, וְדָבָר זֶה אֵי
אֶפְשָׁר לְשֵׁנוֹת בְּשׁוּם אֶפֶן שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי זֶה דְּבָר טְבָעִי
וּמוֹכֵן גַּם בְּשִׁכּוֹל אָנוּשִׁי, וְעַל-כֵּן תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁאֶחָד
רוֹצֵה לְהַתְקִיף אֶת הַצַּד הַשְּׂנִי יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה
מֵה שִׁיְהִיָּה, הוּא כְּכָר נוֹגֵעַ בְּרָגֶשׁ אוֹ שָׁלוּ אוֹ שָׁלָה,
וְכֵאֵן בְּנִגְיַעַת הַרְגָּשׁוֹת כְּכָר יִתְחִיל לְכַאֵב בְּפָנִים, וְעַל
הַכָּאֵב הַזֶּה יִתְחִילוּ לְצַמַּח מְרִיבוֹת עִם וּכְוָחִים, עַד
שֶׁיָּבִיאוּ לְחֶרֶבֶן הַבַּיִת, חֵס וְשָׁלוֹם; וְעַל-כֵּן אִם תּוֹכְלוּ
לְהַשְׁתַּלֵּט עַל עֲצָמְכֶם יִהְיֶה מֵה שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה אֵיךְ
שִׁיְהִיָּה — לֹא לְנִגְעַת בְּרָגֶשׁוֹת זָלָתוֹ, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְהַבִּין
אֶת הַבְּעִיָּה, הֵן הָאִשָּׁה תִּבִּין אֶת בְּעִלָּהּ, וְהֵן הַבְּעַל יִבִּין
אֶת אִשְׁתּוֹ, וְיִוְצִיאוּ מִחַיֵּיהֶם הַפְּרֻטִּים אֶת הַמְשַׁפְּחָה,
וְיִכְבְּדוּ אַחַד אֶת הַשְּׂנִי, אִזְ דִּיקָא תִּצְלִיחוּ, וְיִהְיֶה שְׁלוֹם
בְּאֵהָלְכֶם תָּמִיד.

ג.

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי תִכְףּ-וּמִיד כְּשֶׁבִנִי זוּג מִתְחַתְּנִים
הֵם נַעֲשִׂים כְּמוֹ שְׂתָפִים בְּהֶכֶל, וְלֹא שִׁיף לְזֹרֵק אֶת
הָאִשָּׁה עַל הַזֹּלֶת, הֵינּוּ לֹא הַבְּעַל עַל הָאִשָּׁה, וְלֹא
הָאִשָּׁה עַל הַבְּעַל, וְאִף שִׁידָמָה לְכָל אֶחָד מֵכֶם שֶׁהוּא
צוֹדֵק בְּמֵאָה אַחֲזוּ, וְהַזֹּלֶת — הוּא אוֹ הִיא, אֵינּוּ צוֹדֵק
כָּלֵל, עֲלֵיכֶם לְהַבִּין, כִּי אֵין זֶה אִמֶת כָּלֵל, כִּי שְׁנֵיכֶם
שְׂתָפִים בְּבֵיתְכֶם, וְהָאִשָּׁה — אִם יֵשׁ אִיזוֹ אִשָּׁה
וְכוּ', תִּתְחַלֵּק בֵּינֵיכֶם שְׂוָה בְּשׂוּה, וְאִז — אִם תִּלְכוּ
בְּדֶרֶךְ זוֹ תִּצְלִיחוּ עַד מְאֹד בְּחַיֵּיכֶם, בִּי-עַל-פִּי-רֹב
הַמְּרִיבוֹת מִתְחִילוֹת בְּבֵית, בְּשַׁעַה שֶׁנֶּאֱרַע אִיזָה מְקָרָה
אוֹ מְאוֹרַע בְּלִתֵּי נְעִים, וְכִבֵּר מְאֻשִּׁימִים זֶה אֶת זוֹ וְזוֹ
אֶת זֶה, הַבְּעַל מְאֻשִּׁים אֶת אִשְׁתּוֹ, שֶׁבְּגִלְלָה נִגְרַם הַנּוֹזֵק
וְהַצָּעֵר וְהַמְּאוֹרַע הַבְּלִתֵּי נְעִים, וְהָאִשָּׁה מְאֻשִּׁמָּה אֶת
בְּעָלָהּ, שֶׁבְּגִלְלוֹ נִגְרַם הַנּוֹזֵק וְהַצָּעֵר וְהַמְּאוֹרַע הַבְּלִתֵּי
נְעִים, וְכִכָּה מִתְחִילִים לְרִיב יַחַד, וּבְאִמֶת אַחַר
הַתְּבוֹנְנוֹת וְיָשׁוּב הַדַּעַת, תּוֹכְחוּ, שְׁשֵׁנֵיכֶם אֵינְכֶם
אֲשָׁמִים בְּדַבָּר, רַק מְרֹב יָאוֹשׁ וּמִתְחִים, אֶחָד זוֹרֵק אֶת
הָאִשָּׁה עַל הַשְּׁנִי, וּמִתְקוֹטְטִים וְרִבִּים יַחַד עַל לֹא
דַּבָּר; עַל-כֵּן תִּדְעוּ — הֵן הַבְּעַל וְהֵן הָאִשָּׁה, שְׁשֵׁנֵיכֶם

שְׁתַּפִּים, וְאָסוּר לְהֵאָשִׁים אֶחָד אֶת חֵבְרוֹ בְּשׁוֹם דְּבָר, רַק
 רְאוּ לְעֹזֵר אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי בְּכָל הָעֲנִינִים — הֵן בְּעִבּוּדַת
 הַבַּיִת, וְהֵן בְּפִרְנֹסָה, וְהֵן בְּגִדּוּל וּבְחִנוּף הַיְלָדִים, וְהֵן
 בְּהִכָּנָה — לְהִשְׁתַּדֵּל לְהַבִּין אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, וְעַל-יַד־
 זֶה דִּיקָא תִזְכּוּ לְהִיּוֹת הַזּוּג הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיִּים, וַיְהִי
 שְׁלוֹם בְּאֵהֶלְכֶם.

ד.

רְאוּ — הֵן הַבְּעַל וְהֵן הָאִשָּׁה לְשֹׁמֵר עֲצֻמְכֶם בְּעַת
 כְּעִסְסֶכֶם וּמִצָּב רֵוִחְכֶם הֲלֹא טוֹב, וְלִצְאָת לַחוּץ קִצָּת
 לְשֹׁאֵף אֲוִיר צַח וְזָךְ, וְלֹא לְהִשָּׁאֵר בַּבַּיִת, כִּי בְּנִקְל
 שְׁתַּבִּינוּ אַחֲרַת בְּכָל דְּבָר, וְאֶחָד יִרְאֶה בְּחִסְרוֹן זָלְתוֹ,
 וַיִּתְחִיל לְהִתְקוּטֵט וּלְרִיב עַל לֹא דְבָר, וַיִּחַפֵּשׂ מוֹמִים
 וְחִסְרוֹנוֹת מִתַּחַת לְאֲדָמָה בְּמָה לְתַלּוֹת אֶת מְרִיבוֹתָיו
 וְכוּ', וְעַל-כֵּן בְּשָׁעָה שְׁנוּפֵל אֶחָד מִכֶּם בְּאִיזָה מִצָּב רֵוִחַ
 לֹא נָעִים, רְאוּ תִכְף-וּמִיד לִצְאָת קִצָּת, וְלֹא לְרִיב אֶחָד
 עִם הַשְּׁנַי, עַד שִׁירְגְעוּ הַרוּחוֹת, וְאִזּוֹ אֶחָד יִתְחִיל לְחַזֵּק
 אֶת הַשְּׁנַי — הַבְּעַל אֶת הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה אֶת הַבְּעַל,
 וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְהַרִים וּלְהַגְבִּיחַ רוּחוֹ שֶׁל זָלְתוֹ, וְאִזּוֹ דִּיקָא
 יִתְהַפֵּף הַבַּיִת לְגַן-עֵדֶן מִמֶּשׁ, וְתִהְיֶה דְגֻמָּא חַיָּה לַיְלָדִים.

שְׁלוֹם בְּאֵהֶלְךָ

לְשַׁכְנִים וְלִקְרוֹבִים; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמֻצִית וּמְקִים כָּל זֹאת, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכֹא, כִּי רַב הַצָּרוֹת מִתְהוּוֹת בֵּין הַבַּעַל לְבֵין הָאִשָּׁה דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה – שְׁאֶחָד שׁוֹפֵף אֶת כָּל מִצְב רוחו הַבְּלִתִי נְעִים וְכַעֲסוֹ עַל זֻלְתוֹ, עַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה כָּבֵר אֵינוֹ יְכוּל לְהִתְפַּלֵּל אוֹ לְלַמֵּד, וְנוֹפֵל בְּקִטְנוֹת וִירִידוֹת עֲצוּמוֹת, וּמֵאֲבֵד אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, אֲבָל אִם תִּתְנַהֲגוּ בְּדֶרֶךְ וּבְעֵצָה זוֹ, אִזִּי דִיקָא תִזְכּוּ לְשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, הָעוֹלָם הַזֶּה – שְׁתַּחֲיו חַיֵּי נַחַת וְהַבְּנָה הַדְּדִית, וְהָעוֹלָם הַבָּא – שְׁתַּחֲזֹק אֶצְלָכֶם הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

ה.

רְאוּ לְהִיּוֹת עֶזֶר אֶחָד לְשְׁנֵי, וְלֹא הַהֲפוּךְ – שִׁיְהִיָּה הָאֶחָד כְּשִׁלּוֹן לְשְׁנֵי, וְזֶה עֶקֶר הַצְּלַחַת הַבֵּית – כְּשִׁעוֹזְרִים אֶחָד לְשְׁנֵי, וּבּוֹנִים יַחַד אֶת הַבֵּית, לֹא כֵן אִם אֶחָד מְשִׁפִּיל וּמְדַכָּא אֶת הַשְּׁנֵי, עַל-יְדֵי-זֶה בָּא עֶקֶר הַכְּשִׁלּוֹן שֶׁל הַבֵּית, הֵן אִמַּת שִׁיְכוּלוֹת לְהִיּוֹת טְעָנוֹת וּמְעָנוֹת בֵּינֵיכֶם, וְאִפְלוּ יִהְיוּ הַטְעָנוֹת צוֹדְקוֹת, אֲבָל אִם רוֹצִים שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם-בֵּית אֲמַתִּי, צְרִיכִים לוֹתֵר אֶחָד לְשְׁנֵי, וְלַעֲזֹר אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי, וְעֲלִיכֶם לְדַעַת, כִּי בּוֹדֵאֵי

אין יום שלא יעלו אלו חלוקי העות וחסרון עצה
 ביניכם, אבל זה עקר השלמות — שמתוך חלוקי
 העות שיש ביניכם ומתוך חסרון העצה שאתם
 נמצאים בו, עד שאינכם יכולים להחליט היטב, ודיקא
 מזה תתאחדו ותבואו לעמק השוה ביניכם, ודיקא על-
 ידי-זה תצליחו בביתכם תמיד, ותהיה לכם שלות
 הנפש ובית חם מאד.

ו.

צריך שתדעו — הן הבעל והן האשה, כי אתם
 שתפים שלמים בחייכם, וכדרך שתפים, שאם אחד
 הוא נאמן לשני, על-ידי-זה מצליחים, כמו-כן בביתו
 של האדם, אם האיש נאמן לאשה, והאשה נאמנת
 לאיש, אז מצליחים, ואחרת יחרב הבית, חס ושלום;
 על-כן ראו לחזק אחד את השני, ובכל מה שקורה
 בבית, עליכם לקחת את הדבר בשתפות שלמה — הן
 כשיש איזו הצלחה עליכם להתחלק בשמחה, והן, חס
 ושלום, אם יש איזה כשלון או צרה, עליכם לקחת את
 זה על שניכם, ולא לזרק את האשמה אחד על השני,
 ואז — אם תלכו באפן כזה — להיות שתפים נאמנים

אֶחָד לַשְּׁנַי, אִז תְּצַלִּיחוּ בְּחַיֵּיכֶם, וּבֵיתְכֶם יִהְיֶה גֵן-עֵדֶן
הַתְּחַתּוֹן, וְתִזְכּוּ לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן, וְהַיְלָדִים שֶׁתּוֹלִידוּ
יֵצְאוּ בְּרִיאִים בְּגוֹפָם וּבְשִׁכְלָם, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הַיְלָדִים
יִוָּרְשׁוּ אֶת טֹבַע הַוִּירְיָה, וּמֵה שְׂרוּאִים בְּבֵית, כֵּן נִחְקַק
אֲחֵר-כֶּף בָּהֶם, וְלִכֵּן כְּשִׁירָאוּ אֶת הַנְּאֻמָּנוֹת שֶׁיֵּשׁ
בֵּינֵיכֶם, וְאִיךְ שָׂאִין אַתֶּם זֹרְקִים אֶת הָאֲשָׁמָה אֶחָד עַל
הַשְּׁנַי, רַק מְכַבְּדִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, עַל-יְדֵי-זֶה תִּפְנֶס גַּם
בְּתוֹךְ דָּמָם הַנְּהַגָּה זֶה, וְגַם הֵם יִתְנַהֲגוּ בְּצוּרָה כְּזוֹ, וְזֶה
סוּד הָאֲשֵׁר שֶׁל הַבֵּית, וְהַצְּלַחַת הַיְלָדִים לְעֵתִיד, כִּי
טֹבַע הַיְלָדִים, שְׁעוֹשִׂים וּמִתְנַהֲגִים בְּדִיוֹק כְּמוֹ שְׂרוּאִים
בְּבֵיתָם אֲצֵל הַהוֹרִים.

ז.

עֲלִיכֶם לְדַעַת, כִּי הָאִישׁ תְּלוּי בְּאֲשֵׁתוֹ, וְהָאִשָּׁה
תְּלוּיָהּ בְּבַעֲלָהּ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(ירושלמי, בְּרָכוֹת פָּרָק ט'): אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה,
וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשֵׁנֵיהֶם בְּלֹא
שְׂכִינָה, וְדָבָר זֶה אַתֶּם צְרִיכִים לְחַקֵּק הַיֵּטֵב בְּלַבְכֶם
וְדַעַתְכֶם, כִּי אֶחָד צְרִיךְ אֶת הַשְּׁנַי, וְשֵׁנֵיכֶם צְרִיכִים אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן עֲלִיכֶם לְהַרְבּוֹת בְּתַפְלוּת

שְׁלוֹם בְּאֵהָרָךְ

ריג

ובתחנונים אליו יתברך, שתצליחו בחייכם, ותמיד תשפכו את נפשכם לפניו יתברך בשיחה ובתפלה, ולבקש אחד על השני, ועל הילדים שיצליחו, כי גם התפלה צריכה להיות משתפת, כעין שאמרו חכמינו הקדושים על יצחק אבינו: הוא עומד בזוית זו ומתפלל, והיא עומדת בזוית זו ומתפללת (מדרש רבה, פרשת תולדות), כי התפלה גם-כן צריכה להיות משתפת, ואז על-ידי-זה תזכו להמשיך את שכנת עזו יתברך בתוך ביתכם, כי בזה שתתפללו אחד על השני, ועל הצלחת הילדים, ועל הצלחת הבית, תמשיכו את השכינה עליכם, ותזכו להצליח דרככם, כי התפלה המשתפת עוזרת מאד מאד, כי במקום שיש אחדות, יש שם השכינה, וביותר תלוי דבר זה בביתו של האדם; ועל-כן ראו לחזק את עצמכם יחד להתפלל בכל יום אליו יתברך בלשון שאתם רגילים בה, לבקש ולהתחנן אליו יתברך, שתצליחו את דרככם, ותזכו לאריכות ימים ושנים טובות, וכן שיצליחו הילדים, ושיהיו בריאים, כי מה שתפלה פועלת שום דבר שבעולם לא יכול לפעל, ובפרטיות כשהתפלה היא משתפת בלב אחד הן באיש והן באשה, אין לתאר ואין לשער את מעלת התפלה המשתפת של האיש

ואשתו, כי נעשה על-ידי תפלתם המשתפת זיו ויחוד גדול למעלה, עין לא ראתה וכו'; אשרי מי שמתנהג כן, שאז משרה את שכינת עזו יתברך בביתו.

ח.

צריך שתדעו שניכם — הן האיש והן האשה, כי השמחה בבית היא רפואה בבית, ומשרה שכינת עזו יתברך בבית, ובמקום שיש שמחה, יש הצלחה, על-כן ראו שניכם — הן האיש והן האשה לשמח אחד את השני באפן שתהיה בבית אורה של שמחה, ועל-ידי-זה תתרחב דעתם של הילדים, כי בבית שמח, שם אין שום מתחים ועצבים, רק ישוב הדעת וסבלנות, ואז הילדים מתפתחים מה שיותר מהר, כי השמחה מרחבת את דעתם, ועל-כן עליכם לראות שבבית תהיה תמיד שורה רק אורה של שמחה, ויהיה נשמע בביתכם תמיד קול שמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה ו'): אשה — בעלה משמחה, ואמרו (יבמות ס"ב): כל יהודי שאין לו אשה, שרוי בלא שמחה; הרי לכם, כי השמחה תלויה בשניכם, הבעל משמח את אשתו, והאשה משמחת את בעלה, על-כן

רְאוּ שְׁתִּהְיֶה תָּמִיד רוּחַ שְׂמֵחָה שׁוֹרָה בְּבֵית, וְאִזְ דִּיקָא
תְּצַלִּיחוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת.

ט.

צָרִיף שְׁתַּדְּעוּ הֵן הַבְּעַל וְהֵן הָאִשָּׁה מַה שְּׂאֲמָרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה י"ז): אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ —
שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶם, לֹא זָכוּ — אִשׁ אוֹכְלֶתֶן, כִּי אֶצֶל הָאִישׁ
יֵשׁ י', וְאֶצֶל הָאִשָּׁה יֵשׁ ה', וּשְׁנֵיהֶם הֵם שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ —
י"ה, וְעַל־כֵּן אִם הֵם מְתַנְהָגִים עַל־פִּי הַתּוֹרָה, וַיֵּשׁ לָהֶם
יְרֵאת שָׁמַיִם, אִזְ שׁוֹרָה בֵּינֵיהֶם שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזָה
סוּד י"ה מְשֻׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזְ הַשְּׁלוֹם וְהָאֱהָבָה וְהַהֲבִנָּה
שׁוֹרִים בֵּין הָאִישׁ לְבֵין הָאִשָּׁה, אֲבָל תִּכְף־וּמִיד כְּשֶׁחָס
וְשְׁלוֹם, מְתַרְחָקִים מְדִינֵי הַתּוֹרָה, וּמְכַל שְׂכָן כְּשֶׁעוֹבְרִים
עַל הַתּוֹרָה, חָס וְשְׁלוֹם, עַל־יְדֵי־זָה פּוֹרֵחַ מִבֵּינֵיהֶם הִי
וְהָה' וְנִשְׁאָר אֵשׁ וְאֵשׁ, וְעַל־יְדֵי־זָה שׁוֹרְפִים אֶחָד אֶת
הַשְּׁנִי, וְגוֹרְמִים לְעֶצְמָם חֲרָבָן גְּדוֹל וְנוֹרָא, כִּי כְּשֵׁיִשׁ
אֵשׁ אִי אֶפְשָׁר לְצַמְצָמָה, כִּי הַבְּעֵרָה לְלֶהֱב יֵצְאָה, כְּמוֹ
בְּאֵשׁ גְּשְׂמִית כְּשֶׁבּוֹעֶרֶת, הֲרַבָּה פְּעָמִים קָשָׁה מְאֹד מְאֹד
לְכַבּוֹתָהּ, וְכִיּוֹן שֶׁהִתְחִילָה הָאֵשׁ, הִיא שׁוֹרְפֶת וּמְכַלָּה
אֶת כָּל אֲשֶׁר בָּא תַּחַת יָדָהּ, אֵף אֶת הַחֵף מִפְּשַׁע, כִּי אִי

אֶפְשָׁר לְעַצֹּר אֶת הָאֵשׁ, כְּמוֹ-כֵן הַמְּרִיבוֹת בְּבֵית שְׁהֵן
בְּבַחֲנֵינָת אֵשׁ, תִּכְרַף-וּמִיד, כְּשֶׁהַבַּעַל וְהָאִשָּׁה רְבִים
בֵּינֵיהֶם בְּכַעַס וּבְרָצִיחָה, אִזִּי הָאֵשׁ יוֹצֵאת וּמִתְפַּשֶּׁטֶת
עַל הַיְלָדִים, עַל הַהוֹרִים, עַל כָּל הַמְּשֻׁפָּחָה וְעַל
הַשְּׂכָנִים וְכוּ', עַד שֶׁקָּשָׁה מְאֹד לְכַבּוֹתָהּ, וְנִעְשָׂה מְזֵה
אֵשׁ גְּדוֹלָה הַשׁוֹרְפֶת וְכוּ', וְנִכְנָסִים בְּתוֹךְ הָרִיב כָּל בְּנֵי
הַמְּשֻׁפָּחָה, וְרַע וְמַר אַחֲר־כֵּף וְכוּ'; עַל-כֵּן רָאוּ — הֵן
הַבַּעַל וְהֵן הָאִשָּׁה לְשָׁמֵר מְאֹד לְהַתְנַהֵג עַל-פִּי דִינֵי
הַתּוֹרָה, וּבְפִרְטוּיֹת טְהֻרַת הַמְּשֻׁפָּחָה, שְׂאֵז הַשְּׂכִינָה
שֶׁהִיא י"ה מְשֻׁמוּ יִתְבָּרַךְ תְּשֻׁרָה בֵּינֵיכֶם, וְאֵז יִהְיֶה
בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם נִפְלָא, כִּי שְׁמוּ יִתְבָּרַךְ הוּא שְׁלוֹם (שְׁבַת
י:), וּבְמִקּוֹם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה זֶה סִימָן שֶׁהַשְּׂכִינָה שְׁרוּיָה
שָׁם; אֲשֶׁרִי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הַמְּכַנִּיסִים דְּבָרִים אֵלֶּי לְתוֹךְ
לְבָם, וּמְקִימִים אֶת זֶה, וְאֵז תִּהְיֶה הַשְּׂכִינָה שְׁרוּיָה
בְּמַעֲשֵׂיהֶם.

י.

צָרִיךְ שֶׁתִּדְעוּ — הֵן הַבַּעַל וְהֵן הָאִשָּׁה, כִּי שְׁנֵיכֶם
תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְאִי אֶפְשָׁר לָכֶם לְהַפְרֹד, כְּמֵאֲמָרם
זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (יְרוּשָׁלַיִם, סְנֵהֲדִרִין, פָּרָק ג', הַלְכָה ו')

שְׁלוֹם בְּאֵהֶלֶךְ

ריז

אִשָּׁה כְּבַעֲלָהּ וּבַעַל כְּאִשְׁתּוֹ, וְאָמְרוּ (מִנְחוֹת, צ"ג:):
אִשְׁתּוֹ כְּגוֹפוֹ דְּמִיָּא, וּכְשֵׁם שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַפְרִיד אִיזָה
חֵלֶק מִגּוֹפוֹ, כְּמוֹ-כֵן אִי אֶפְשָׁר לְהַפְרִיד בֵּין הָאִישׁ
וְהָאִשָּׁה אֲשֶׁר הֵם אֶחָד — אִם מִתְנַהֲגִים עַל-פִּי הַתּוֹרָה,
וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קִהְלֵת רַבָּה, פְּרָשָׁה ד'): טוֹבִים
הַשָּׁנִים מִן הָאֶחָד, טוֹבִים הַשָּׁנִים — אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ, מִן
הָאֶחָד — זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ, עַיִן שָׁם; כִּי בְּזֶה
שָׁהִם מִתְאַחֲדִים בְּאַחֲדוּת אַחַת, וּמְקַיְמִים אֶת הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂים שְׁנֵיהֶם אֶחָד, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ בֵּינֵיהֶם, כִּי בְּמָקוֹם שְׂמְקַיְמִים אֶת צְוֵי
הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שָׁם הוּא הוֹלֵךְ, וּכְשֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בֵּינֵיהֶם הוּא מְצִילָם מִכָּל צָרָה, כְּמֵאֲמָרָם, זְכוּרָנָם
לְבִרְכָה (יִלְקוּט בְּרֵאשִׁית רַמְזוֹ כ"ד): הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
שְׁמוֹ בֵּינֵיהֶם, אִם הוֹלְכִים הֵם בְּדַרְכֵי, הָרִי שְׂמִי בֵּינֵיהֶם,
וּמְצִיל אוֹתָם מִכָּל צָרָה, וְאִם לֹא, הָרִינִי נוֹטֵל אֶת שְׂמִי
וְהֵם נַעֲשִׂין אֵשׁ וְאֵשׁ, עַיִן שָׁם; עַל-כֵּן רָאוּ לְהִתְאַחֵד
יַחַד בְּאַחֲדוּת אַחַת, וְאִישׁ אֶת רַעְהוֹ יֹאמֵר — חֲזוּק,
וּתְחִזְקוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וּתְקַיְמוּ מֵה שְׂכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית
ב'): עַל-כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, וְדָבַק
בְּאִשְׁתּוֹ, וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד, שְׂשֵׁנִיכֶם תְּתַאחְדוּ יַחַד
בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְאִזּוֹ

שְׁלוֹם בְּאֵהֶלֶךְ

ריח

יְהִי לָכֶם טוֹב כָּל הַיָּמִים, וְתָמִיד תִּהְיֶה אֲהַבָּה אֲמַתִּית
שׁוֹרָה בֵּינֵיכֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִקְבְּלוּ הַיְלָדִים מִכֶּם דְּגָמָא
חַיָּה, וְאִז טוֹב לָהֶם כָּל הַיָּמִים, כְּמֵאֲמָרָם, זְכָרוֹנָם
לְבָרְכָה (יְבָמוֹת ס"ב): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגֹפּוֹ,
וְהַמְּכַבְּדָה יוֹתֵר מִגֹּפּוֹ, עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר — וַיִּדְעַת פִּי
שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ; וְאָמְרוּ (סְנֵהֲדָרִין ע"ו): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ
כְּגֹפּוֹ, וְהַמְּכַבְּדָה יוֹתֵר מִגֹּפּוֹ, וְהַמְּדַרְיָף בְּנָיו וּבְנוֹתָיו
בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל, וְהַמְּשִׂיאַן סְמוּךְ לְפָרְקָן, עָלָיו הַכְּתוּב
אוֹמֵר וַיִּדְעַת פִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ, אֲשֶׁרִי הַמְּקִיִּים אֶת כָּל
אֲשֶׁר נֹאמַר כָּאֵן, וְאִז הַשְׁלוֹם יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּאֵהֶלוֹ.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!